तस्मिन् शङ्खे तथाध्माते दध्मुः शङ्खान् सहस्रशः । भेर्य्यश्चापि समाध्माता मृदङ्गा बहवो नृप ।
नेदुरत्यर्थमतुलं घर्म्मान्ते जलदा यथा । अथाययुर्म्महाराज पुष्करं पुण्यवर्द्धनं । १५८५
सरसस्तस्य तीरे तु पुष्करस्य नृपोत्तमाः । प्रतीक्षन् हंसडिम्भकौ युद्धाय समवस्थिताः ।
निवेशं कारयामासुर्यादवाः सर्व्व एव हि । स्वं स्वं यथासुखं राजन् प्रगृहीतकुटीमठं ।
भगवानपि गोविन्दः सरो दृष्ट्वा सुशोभनं । उपस्पृश्य जले तस्मिन् प्रणम्य यतिपुङ्गवान् ।
तयोरागमनं लिप्सुरास्ते तीरे यथासुखं । शृण्वन् वेदध्वनिं विष्णुर्ब्राह्मणानां समन्ततः ।

इति श्रीमहाभारते खिलेषु हरिवंशे भविष्यपर्व्वणि हंसडिम्भकोपाख्याने कृष्णस्य पुष्करप्रवेशे एकादशाधिकत्रिशतोऽध्यायः ॥ ३११ ॥

॥ वैशम्पायन उवाच ॥ अथ तौ हंसडिम्भकौ जग्मतुः पुष्करं प्रति । प्रगृहीतमहाचापौ सरथौ सध्वजौ नृप । १५८६०
पुरःसरमहाभूतौ संहरन्ताविवोल्वणौ । प्रकुर्व्वन्तौ च वसुधां भस्मना परिवेष्टितौ ।
त्रिपुण्ड्रकललाटान्तौ रुद्राक्षपरिशोभितौ । अन्यौ द्वाविव रुद्रौ तौ लोकसंहारकारकौ ।
ततोऽनुजग्मुः शतशः सैन्यानि नृपसत्तम । अक्षौहिण्यो दशैवासंस्तयोरथ समागताः ।
विचक्रस्तु महाराज दानवो नगसन्निभः । तयोरेव सखा पूर्व्वमासीच्च बलशालिनोः ।
शक्रोऽपि तत्पुरसरः स्थातुं शक्तो न वज्रभृत् । यो हि वीरो महाबाहुर्द्देवदैत्यसमागमे । १५८६५
देवान्निर्जितस्तथा राजन् देवेन्द्रमजयन्महान् । अकरोच्च पुरा युद्धं विष्णुना प्रभविष्णुना ।
यो हि द्वारवतीं प्राप्य बबाधे यदुपुङ्गवान् । स तदानीं महाराज श्रुत्वा युद्धमवस्थितः ।
अनेकशतसाहस्रैर्द्दानवैः परिघायुधैः । वृतः समभवद्दैत्यो वृष्णिद्वेषान्नृपोत्तमः ।
हंसस्य डिम्भकस्याथ साहाय्यं कर्त्तुमुद्यतः । विचक्रस्याथ दैत्यस्य हिडिम्बो राक्षसेश्वरः ।
अतीव मित्रतां यातो दद्यात् प्राणांश्च संप्रति । राक्षसैरपरैः सार्द्धं शिलाशूलासिपाणिभिः । १५८७०
ययौ तस्य सहायार्थं हिडिम्बः पुरुषादपः । अष्टाशीतिसहस्राणि तस्य रक्षांसि चाभवन् ।
अनुयाता महाराज शिलापरिघपाणयः । तयोस्तत्र महासैन्यं गच्छतोः केशवं प्रति ।
मिश्रितं दैत्यसङ्घैश्च राक्षसैश्च समन्ततः । अत्यद्भुतं महारौद्रं त्रैलोक्यभयदायि च ।
दैत्येन तेन सहितौ जग्मतुः पुष्करं प्रति । तावेतौ हंसडिम्भकौ हन्तुं केशवमञ्जसा ।
ततः श्रुत्वा जरासन्धो विग्रहं यदुपुङ्गवैः । नाकरोन्नृप साहाय्यं शापो मे भवितेति ह । १५८७५
गच्छतोः संयुगं राजन् हंसस्य डिम्भकस्य च । अतित्वरितविक्रान्तास्ते ययुः पुष्करं नृपाः ।
सिंहनादं विमुञ्चन्तः कथयन्तः परस्परं । अहमेव नृपो युद्धं करोमि प्रथमं हरेः ।
इत्यब्रुवन्नृपा राजन् गच्छन्तः केशवं प्रति । संप्राप्तास्ते नृपश्रेष्ठाः पुष्करं पुण्यवर्द्धनं ।
मुनिजुष्टं तपोवृद्धैर्ऋषिभिश्च निषेवितं । अत्यन्तभद्रं लोकेषु पुष्करं प्रथमं नृप ।
पुष्करं पुण्डरीकाक्षो द्वावेव जगतीपते । दर्शनात् स्पर्शनाद्वाऽपि किल्बिषच्छेदिनौ नृप । १५८८०
पुष्करं पुण्डरीकाक्षो द्वावेव नृपसत्तम । सेव्यमानौ मुनिश्रेष्ठैः सामघोषैर्म्महात्मभिः ।